

ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ ಪರಂಪರೆಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳು: ಒಂದು ವಿವರಣೆ

ಕುಸುಮಕುಮಾರಿ.ಎಸ್.¹

ಭಾರತೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ವೈಷ್ಣವ ಅಥವಾ ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿಯೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಶೈವ ಧರ್ಮವು ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರ್ತಿಸಂ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಹಿಂದೂ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ. ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವು ವೈದಿಕತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದರೆ, ಶೈವ ಧರ್ಮವು ಅವೈದಿಕತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೈಷ್ಣವ ಅಥವಾ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವನ್ನು ವಿಷ್ಣುವಾದ ಎಂದೂ ಕೂಡ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಯೇ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಆಧಾರಗಳು ಹಾಗೂ ನೈಜಾ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ವೈಷ್ಣವರು ಅಥವಾ ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥದವರು ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಹಿಂದೂ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಏಕೈಕ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಮಾರ್ಗದಾತ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಭಕ್ತರು ಮತ್ತು ಅವಲಂಬಿತ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ವೈಷ್ಣವರು ಎಂದು ಕೂಡ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮವಾದದಂತಹ ಉಪ ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಲವು ಹತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಾದಂತಹ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಜೀವಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.

ವೈಷ್ಣವರು ತಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರಗಳಿಂದ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಯೇ ಸುತ್ತುವರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಹಿಂದೂ ದೇವರು ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ಆ ಬಗೆಯ ಅವತಾರಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ, ಈ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಿಕೆಯು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನೊಂದಿಗೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈದಿಕೇತರ ಧರ್ಮಗಳ ಸಮ್ಮಿಳನ ಎಂದು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಹಲವಾರು ಜನಪ್ರಿಯ ವೈದಿಕವಲ್ಲದ ಆಸ್ತಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವಿಲೀನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯನ್ನು

¹.ಸಂಶೋಧಕರು,ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ,ಮೈಸೂರು.

ಬಹುಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯೇ ಗ್ರಹಿಸಿದಾಗ; ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಾಸುದೇವ - ಕೃಷ್ಣ, ಗೋಪಾಲ - ಕೃಷ್ಣ, ನಾರಾಯಣ - ಕೃಷ್ಣ, ಪಾಂಡುರಂಗ ವಿಠಲ - ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಗೋವಿಂದ - ಕೃಷ್ಣ, ಹೀಗೆ ಭಾಗವತ ಆರಾಧನೆಗಳು ಕ್ರಿ.ಪೂ 7 ರಿಂದ 4ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡವು. ಇದು ಕ್ರಿ.ಪೂ ಆರಂಭಿಕ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ದೇವರು ವಿಷ್ಣುವಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಎಂದು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ದಶಾವತಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಇದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವೈಷ್ಣವ ಅಥವಾ ವೈದಿಕ ದೇವಾಧಿದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ದೇವರಾದಂತಹ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಅವತಾರಗಳಾಗಿಯೇ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ನಾರಾಯಣ, ಕಲ್ಕಿ, ಹರಿ, ವಿಠಲ, ಪಾಂಡುರಂಗ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ, ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀನಾಥಜಿ, ರಂಗನಾಥ, ಶ್ರೀರಂಗ, ಉಗ್ರನರಸಿಂಹ, ಬಾಲಾಜಿ ಮತ್ತು ಜಗನ್ನಾಥ ಎಂಬ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯ ಹೆಸರುಗಳು ಒಂದೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಭಿನ್ನ ಅಂಶಗಳಾಗಿಯೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನ ಅವತಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಭಕ್ತಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಸರಿಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಪೂ 2ನೇ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿಯ ಹರಡುವಿಕೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹೊಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪಂಗಡಗಳು ಮತ್ತು ಉಪ ಶಾಲೆಗಳು ಕೂಡ ಇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಯುಗದ ರಾಮಾನುಜರ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ದ್ವೈತ ಪಾಠಶಾಲೆ-ತತ್ತ್ವವಾದ, ನಿಂಬಾರ್ಕಾಚಾರ್ಯರ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತ ಪಾಠಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಿಮಾರ್ಗವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ರಮಾನಂದರು ಸರಿಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ 14ನೇ ಶತಮಾನದ ಕಾಲಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಆಧಾರಿತ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಈಗ ಏಷ್ಯಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಗುಂಪು ಕೂಡ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಮುಖ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವೇದಗಳು, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಪಂಚರಾತ್ರ (ಆಗಮ) ಪಠ್ಯಗಳು, ನಾಲಾಯಿರ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಬಂಧಂ ಮತ್ತು ಭಾಗವತ ಪುರಾಣ ಸೇರಿವೆ.

ಆಧುನಿಕ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಮುಖ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ವಿಷ್ಣುವಾದ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ವೈಷ್ಣವರು, ವಿಷ್ಣು ದೇವರು ಮತ್ತು ಅವನ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಭಕ್ತನನ್ನು ವೈಷ್ಣವ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ 10ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾಥಮುನಿಯು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ

ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರ ಕೇಂದ್ರ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ 11ನೇ ಶತಮಾನದ ರಾಮಾನುಜರು, ಇವರು ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ - ಅರ್ಹತೆ ದ್ವಂದ್ವತೆ, ಹಿಂದೂ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ವೇದಾಂತ ಉಪ ಪಾಠಶಾಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿಯೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಕೂಡ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಬೋಧನೆಗಳ ಮೂಲ ಸಾರವು ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವೈಷ್ಣವರು ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪರಮಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆಯ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವನ ದಶವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿರವಾಗಿಯೇ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಷ್ಣು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಅರ್ಥವೂ ಮಾತ್ರ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವವನು ಅಥವಾ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದವನು ಎಂದರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವವನು, ಇಡೀ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವವನು, ಕಾಲಾತೀತವಾದವನು, ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವವನು ಮತ್ತು ಪೋಷಿಸುವವನು. ಆತನು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ತರ್ಕದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗಲಾರನು. ಅವನು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ, ಸರ್ವಶಕ್ತ ಮತ್ತು ಸರ್ವಜ್ಞ. ಅವನು ಸಮಯ, ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಮೀರಿದವನು. ಅವನು ಪರಮ ಪ್ರಭು, ಸರಿಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದವನು, ಎರಡನೆಯವನೇ ಇಲ್ಲದವನು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ವೈಷ್ಣವ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದಿರುವ ಮತ್ತು ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣು ಅಥವಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆರಾಧನೆಗೆ ಮೀಸಲಾದವನು ವೈಷ್ಣವ. ಈ ಆಚರಣೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವವನು ವೈಷ್ಣವನಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹರಿ-ಭಕ್ತಿ - ವಿಲಾಸ, 11, ಪದ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಪರಮಾಪ್ತ ಭಕ್ತರು ಮತ್ತು ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ವೈಷ್ಣವರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಗುರುಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರದ ಪಠನವು ನಿರಂತರ ಹರಿವು ಆಗುವವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ದಾಖಲಿಸಿರುವಂತೆಯೇ, ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥವರು ಈ ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ಶಾಖೆಗಳ ಅಥವಾ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಬರೆದಿರುವಂತಹ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿಯೇ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ, ಅವರ ಬೋಧನೆಗಳ ಮೂಲ ಸಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿನ ಆಳವಾದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಇರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾಠಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇರುವ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನವು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ಶ್ರೀದೇವಿ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸ್ವಾಮಿ

ನಾರಾಯಣ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಗೌಡೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ರುದ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ನಿಂಬಾರ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮುಂದಿನಂತೆಯೇ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀದೇವಿ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಂಪ್ರದಾಯ - ಶ್ರೀದೇವಿ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಜನಿಸಿದರೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಈ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಭಗವಂತ ಮತ್ತು ಭಕ್ತನ ನಡುವೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಭಗವಂತನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯಲು ಭಕ್ತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಅವನನ್ನು ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣದ ಚಕ್ರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಭಕ್ತ, ಭಗವಂತ ಮತ್ತು ಗುರುವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಂಧಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಅದ್ವೈತ ಅಥವಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅದ್ವೈತದ ತತ್ವವನ್ನು ತರುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಿಂದಿರುವ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದರೆ, ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಮೂಲ ಮತ್ತು ತಳಹದಿಯಾಗಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನ ತಲೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಎಲ್ಲಾ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಜೀವಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಭಕ್ತಿ, ಬೇಷರತ್ತಾದ ಶರಣಾಗತಿ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನದ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ರೋಮಾಂಚಕ ದೇವಾಲಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಕಾಶಕ ಒಳನೋಟಗಳು, ಋಷಿಗಳ ಪ್ರವಚನಗಳು ಮತ್ತು ಆಳ್ವಾರ್ ಸಂತರ ಭಗವಂತನ ಆಳವಾದ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ಕಾವ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಒಬ್ಬ ದಾರ್ಶನಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು ಅನನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ದೇವರಿಗೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸಮರ್ಪಣೆಯು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಮತ್ತು ವರ್ಚಸ್ವಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ವೈಷ್ಣವರು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದ ಸರ್ಪವಾದ ಆದಿ ಶೇಷನ ಅವತಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಶಂಕರರ ಅದ್ವೈತ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವೇದಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರು ಜನಿಸಿದರು. ನಿರಾಕಾರ ದೇವರ ಈ ಗುಣವನ್ನು ಅನೇಕರು ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ದೇವರ ಹೆಚ್ಚು ವೈಯಕ್ತಿಕರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯ ರೂಪದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಶ್ರೀಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿಯ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಭಾವೋದ್ರಿಕ್ತ ರೂಪಗಳ ಆಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಖ್ಯಾತಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರು ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ವಿರೋಧಿಗಳ ಕಟುವಾದ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಬದಲು ಹೆಚ್ಚು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸಲು ಬಯಸಿದ ಹಲವಾರು ನಿದರ್ಶನಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ದ್ವೈತವಲ್ಲದ ಅರ್ಹತೆ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅಂದರೆ, ಅದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ; ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಪರಮಾತ್ಮ, ಜೀವ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆತ್ಮವು ಆರಾಧಕ. ಜೀವವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಶರಣಾಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ರಾಮಾನುಜರನ್ನು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ ಎಂದು ಕೂಡ ವೈಷ್ಣವರು ಶ್ಲಾಘಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೆಳವರ್ಗದವರಿಗೆ ಭರವಸೆಯ ದಾರಿ ದೀಪವಾಗಿದ್ದರು. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರ ಜನ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಶರಣಾಗತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿ, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೂಲಕ ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಜೀವಂತ ಘಟಕಗಳು ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಗುಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿವೆ ಎಂದು ಅವರು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲವೂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಮಾಯೆಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ರಾಮಾನುಜರು ಕಟುವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಅನರ್ಹವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವರ ತತ್ವವಾಗಿತ್ತು. ಜೀವಿಗಳು ಭಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಈ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದಾಗ ಮತ್ತು ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಶರಣಾದಾಗ, ಆತ್ಮವು ವೈಕುಂಠವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತದೆ.

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಕವಿ ಸಂತರಾಗಿದ್ದ ಆಳ್ವಾರರು ಶ್ರೀಸಂಪ್ರದಾಯದ ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರು. ಅವರ ಹಾಡುಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ರೂಪಿಸಿದವು. ಜಾತಿ, ಮತ, ಲಿಂಗ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೈವತ್ವದ ದರ್ಶನವು ಆಳ್ವಾರರು ಉದಾಹರಿಸಿದ ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಹಾಡುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ಅವನ ವಿವಿಧ ಅವತಾರಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಹಂಬಲದ ಹಾಡುಗಳಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀಸಂಪ್ರದಾಯದ ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿಯು ಆಳ್ವಾರರಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಬಗೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಆ

ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕೆಳಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕಾರಣ ಅವರ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದವರಿಗೆ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮವನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಜೀವನ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ನಾರಾಯಣ ಸಂಪ್ರದಾಯ - ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತದ ಬೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಾಮಿನಾರಾಯಣರಿಂದ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಮಾನವ ಕುಲದ ದುಃಖಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪರಿತ್ಯಾಗದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲು ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಂಬಿಕೆಯ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಸಂಗಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಸ್ವಾಮಿನಾರಾಯಣರು ಹಾಕಿದ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇದು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಧರ್ಮ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವೈರಾಗ್ಯವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸದ್ಗುಣ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಯ ಮೂಲಕ ದೇವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಮತವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಭಕ್ತನು ಪೂಜೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ದಿನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ನಂಬುತ್ತದೆ. ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಹಲವಾರು ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಲು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯಗಳು ಆರಾಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಭಕ್ತಿ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಮತ್ತು ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗೆ ದಾನ, ಔಷಧಗಳು ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಆಚಾರ್ಯರು ಅಥವಾ ಗುರುಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಯೇ ಗುರು ಮಂತ್ರವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮಹಾ ಭಗವಾದಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸನ್ಯಾಸತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇಡೀ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನುಯಾಯಿ ಅಥವಾ ಸತ್ಸಂಗಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ಕಂಠಿ- ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ ದಾರ, ತಿಲಕ ಚಂದ್ರೋ-ಪವಿತ್ರ ಚಿಹ್ನೆ, ಮಾಲಾ- 108 ಮಣಿಗಳಿರುವ ದಾರ, ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆ- ದೈನಂದಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಮಂದಿರ - ದೇವಸ್ಥಾನ, ದರ್ಶನ- ಪೂಜೆ. ಭಗವಂತನ ಆರತಿ- ಭಗವಂತನ ಸುತ್ತಲೂ ದೀಪಗಳನ್ನು ಬೀಸುವುದು, ವಂದು ಪದ ಮತ್ತು ಚೇಷ್ಟಾ ಪದ-

ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಾಮಿನಾರಾಯಣನು 500 ಪರಮಹಂಸರನ್ನು ದೀಕ್ಷೆ ನೀಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೇ, ಅದರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ತಲೆತಲೆಮಾರುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಆತ್ಮಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರು ಎಂದು ಕೂಡ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯ – ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಗುರುಗಳ ಅನುಕ್ರಮವು ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅದರ ಸ್ಥಾಪಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ವೇದಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಅನುಕ್ರಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸಮಯದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಮೂಲಕ ಅದೇ ಶುದ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ದ್ವೈತ ಅಥವಾ ದ್ವೈತ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ದಾರ್ಶನಿಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಅವನನ್ನು ವಾಯುವಿನ ಮೂರನೇ ಅವತಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಎರಡು ಹನುಮಾನ್ ಮತ್ತು ಭೀಮ. ಅವರನ್ನು ಆನಂದ ತೀರ್ಥ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ದ್ವೈತ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರು ವಿಭಿನ್ನ ಘಟಕಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರು, ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ನಿರ್ಜೀವ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಕೂಡ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ದೇವರು ಸತ್-ಚಿತ್-ಆನಂದ. ಅಂದರೆ ಸತ್ ಎಂದರೆ ಸತ್ಯ, ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧ ಜೀವಿ, ಚಿತ್ ಎಂದರೆ, ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಆನಂದ ಎಂದರೆ ಆನಂದ ಅಥವಾ ಸಂತೋಷ. ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿದ್ದರು. ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆತ್ಮಗಳು ಸಣ್ಣ ಘಟಕಗಳಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ. ಮಾಧ್ವರ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತತ್ವವಾದ ಅಥವಾ ವಾಸ್ತವದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಅವರು ಶಂಕರರ ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತ ತತ್ವದಿಂದ ಅತ್ಯಪ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ದೇವರು ಹೆಚ್ಚು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವಿ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಅವನನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಪರಮ ಪ್ರಭು ಎಂದು ಅವರು ಸಂಬೋಧಿಸಿದರು. ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮವು ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಘಟಕಗಳು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವನು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆತ್ಮವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ದೋಷಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜೀವಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿಯೇ ನಂಬಿದ್ದರು.

ಗೌಡೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ - ಗೌಡೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ದ್ವೈತ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಂಬಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅದರ ದೈವಿಕ ಮೂಲವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಜೀವದ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯು ಭಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಭಗವಂತನ ಮೇಲಿನ ಶುದ್ಧವಾದ ನಿಷ್ಕಪಟವಾದ ಪ್ರೀತಿ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ; ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸತ್-ಚಿತ್-ಆನಂದ ಮತ್ತು ಸರ್ವಜ್ಞ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವಶಕ್ತನಾಗಿದ್ದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಜೀವಿ. ಕೃಷ್ಣ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ ಯೋಗದ ಅಭ್ಯಾಸವು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣದ ಚಕ್ರದಿಂದ ವಿಮೋಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಚೈತನ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳ ಜೀವನವು ಭಕ್ತಿ ಯೋಗದ ಅಥವಾ ಪರಮ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ದೈವಿಕ ಭಕ್ತಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಮತ್ತು ಉದಾತ್ತ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅವರು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ವರ್ಗ, ಮತ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಹರೇ ಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಮಂತ್ರದ ಪಠನವು ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಖಚಿತವಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಅವನ ಪ್ರಕಾರ ಕೃಷ್ಣವು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳ ಸಾರವಾಗಿದೆ. ಮಾನವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣದ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಶರಣಾಗತಿಯು ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಆನಂದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವರ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಗೌಡೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಅವರು ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ, ಆಚರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ಗಮನಾರ್ಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಅದು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಇಸ್ಕಾನ್ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಭಗವಂತನ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಾಗ ಮತ್ತು ಹಾಡುವಾಗ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ರಾಧಾರಾಣಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವನನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅವತಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಭಕ್ತಿಯ ಗೌಡೀಯ ವೈಷ್ಣವಿ ಸಂ ರೂಪವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚೈತನ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳು ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಗೌಡೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದೈವಿಕ ನಾಮವನ್ನು ಪಠಿಸುವುದರಿಂದ ಹೃದಯವನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಲ್ಮಶಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿಯೇ ನಂಬಿದ್ದರು ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ನಿಂಬಾರ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ - ಸನಂದನ, ಸನಕ, ಸನಾತನ ಮತ್ತು ಸನತ್ ಕುಮಾರ ಎಂಬ ಭಗವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಜನಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಕುಮಾರರು ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಲು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯಿಂದ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿಯಲು 5 ವರ್ಷಗಳ ವರವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದರು ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಹರಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಋಷಿ ನಾರದರು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರು, ಅವರು ಅವರ ಕಿರಿಯ ಸಹೋದರ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಗನಾಗಿದ್ದವನು. ಅನಂತರ ಋಷಿ ನಾರದರು ನಿಂಬಾರ್ಕನನ್ನು ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಿದವರು ಮತ್ತು ದೈವಿಕ ದಂಪತಿಗಳಾದ ರಾಧಾ-ಕೃಷ್ಣ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಂಸ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಮೊದಲ ಗುರುವನ್ನು ಹಂಸ ಭಗವಾನ್ ಅಥವಾ ರಾಧಾ-ಕೃಷ್ಣ ಹಂಸ ಅವತಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ವೈಷ್ಣವರು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವೆಂದು ಪೂಜಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಚೊತೆಗೆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರಗಳಾದ ಕೃಷ್ಣ, ರಾಮ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರು ವೈಷ್ಣವರೆಂದು ಕೂಡ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥ ಅಥವಾ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವು ಸರಿಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ.11ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ 14ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಬುದ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾಲವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಈ ಕಾಲದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದವು. ತಮಿಳುನಾಡಿನಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮಹಾರಾಜನಾಗಿದ್ದಂತಹ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಈ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವೂ ಹೊಸ ವಿಕಾಸದ ವೈದ್ಯಶ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ನಾಥಮುನಿಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೂ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪಿತು. ಅವರ ಯೋಗ್ಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಮತದ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಇದನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾದ ದಾರ್ಶನಿಕ ಅಡಿಪಾಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಈಶ್ವರಭಟ್ಟರ ಮಗನಾದ ಯುಮನಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದವರಾಗಿದ್ದು, ಚೋಳ ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಯುಮನಾಚಾರ್ಯರು ಆಲವಂದಾರ್ ಅಥವಾ

ವಿಜಯ ಎನ್ನುವ ಬಿರುದನ್ನು ಚೋಳ ಮಹಾರಾಣಿಯಿಂದ ಪಡೆದರು. ಯಮುನಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಾಪಕರೆಂದು ರಾಮಾನುಜಚಾರ್ಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ದಾರ್ಶನಿಕ ಮತಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧಬುದ್ಧಿ ಹಾಕಿದವರು ಇವರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಮುನಚಾರ್ಯರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ರಾಮಾನುಜಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀರಂಗನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚೋಳ ರಾಜಕುಮಾರನಿಂದ ಹಿಂತಿಪ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಸರಿಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ.1096ರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರ ರಾಜಕುಮಾರ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವನ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದರು. ಅನಂತರ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನನ್ನು ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರು.

ರಾಮಾನುಜಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಿಂದ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬುದ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೋದಂಡರಾಮ ದೇವಾಲಯ, ಯೋಗನರಸಿಂಹ ದೇವಾಲಯ, ಚನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯ, ರಾಮಾನುಜಚಾರ್ಯರ ಗುಡಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ, ಹುಣೂರು, ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ, ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ, ನಂಜನಗೂಡು ಮತ್ತು ತಿರುಮ ನರಸೀಪುರ ತಾಲೋಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವೈಷ್ಣವ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ದೇವಾಲಯಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಆ ದೇವಾಲಯಗಳ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ವೈಷ್ಣವ ಮತಾವಲಂಬಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಇತರ ಧರ್ಮಗಳ ಬಗೆಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಆ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರು. ಇವರು ವೈಷ್ಣವ ಅಥವಾ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೂಡ ನೀಡಿದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ 'ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಮತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕ ಮತ್ತು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಪ್ರಿಯ' ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರು ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದವರು ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಹೊರಜಗತ್ತಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರೆಂದರೆ ಮೈನವಿರೇಳಿಸುವಷ್ಟು ಸುಂದರ ನಗರ. 'ಮಾಹಿಷ್ಮತಿ' ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿರುವ ಈ ಊರು ಹಂಚ್ಯಾ, ಕಳಸ್ತವಾಡಿ, ಇಲವಾಲ, ಲಿಂಗಾಬುಧಿ, ಕುಮಾರಬೀಡು, ಮರಸೆ, ವರುಣ, ವರಕೋಡು ಮುಂತಾದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಸುತ್ತವರಿದಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡು ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿ

ಹುದುಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. 1919ರ 'ದಿ ಮೈಸೂರು ಆರ್ಕಿಯಾಲಜಿಕಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಆರಂಭದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ಪಡದೆ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಡನೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ, ಅಶೋಕ ಮತ್ತು ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಬೊನಾಪಾರ್ಟೆ, ಡ್ಯೂಕ್ ಆಫ್ ವೆಲ್ಲಿಂಗ್ಟನ್ ಒಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕೆ

1. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್
2. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಪುಟ
3. ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ
4. ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ
5. ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ – ಸಂಪುಟ 1
6. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು,